

„Madarak testét borítja,
Mégis mindenki használja!
Mi az?”

KIP

TANÍTÁSI EGYSÉG: Ha élet zengi be az iskolát

Magyar irodalom

3. ÉVFOLYAM

Készítette: Kiss Erika

Iskola: Szent Anna Katolikus Általános Iskola, Nyírtelek

Műveltségi terület: Magyar nyelv és irodalom

Tantárgy: Magyar irodalom

Tanítási egység: Ha élet zengi be az iskolát

Tankönyvi anyagrész: A golyóstoll; Ez fantasztikus!

Nagy gondolat: „Madarak testét borítja,

Mégis mindenki használja! Mi az?”

Az óra didaktikai feladatai: Új ismeretek szerzése, feldolgozása.

Tantárgyi kapcsolatok: technika, rajz, nyelvtan (helyesírás), fogalmazás

Osztály/évfolyam: 3.a

Csoportok: 5X4 fő (20 fő)

Dátum: 2021. október 08.

Az óra szerkezete:

1. Bemelegítés, motiváció:	4 perc
2. Csoportmunka:	18 perc
3. A csoportok beszámolója:	12 perc
4. Egyéni feladatok megoldása:	2perc
5. Egyéni feladatok ellenőrzése:	5perc
6. Összegzés:	2 perc
7. Az óra értékelése:	2 perc

Ismeretszerzési és feldolgozási képességek

Egyszerű írásos források szövegének megértése, értelmezése.

Információk gyűjtése, -ismeretek bővítése az olvasókönyv /forrásanyag szövegéből.

Képi és szöveges információk együttes kezelése.

Kifejezőképességek

Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése játék, párbeszéd, beszélgetés, véleménynyilvánítás során.

A foglalkozás célja:

A tanulók együttműködésen alapuló csoportfeladatai szerezzenek ismeretet a golyóstoll feltalálójáról, eredetéről, működéséről.

Szöveges és képi forrásanyagok feldolgozásával bővítsék ismereteiket és fejlesszék képességeiket, mint:

- olvasáskészség
- szövegértés
- lényegkiemelés
- szóbeli kifejezőképesség
- írásbeli kifejezőképesség
- saját vélemény kialakítása
- együttműködési készség
- közös döntéshozás
- vita, megbeszélés
- érvelés
- dramatizálási képesség
- kézügyesség fejlesztése (rajzolás)

Eszközsükséglet:

- olló, ragasztó
- laptop
- színes ceruza, rajzlap, csomagoló papír, ceruza

Forrásanyag:

- Hétszínvarázs Olvasókönyv 3.o. /20.o/ A golyóstoll; Ez fantasztikus! c. szövegek
- Petróczy Lászlóné-Bere Andrea: Szövegértés – szövegértő feladatok ismeretterjesztő szövegekkel az általános iskola 3. évfolyama számára - Hogyan készül a golyóstoll hegye? c. szöveg 1-4. bekezdése
- https://www.youtube.com/watch?v=09_w4939w6c (részlet a videóból-2. rész) - videó Bíró Lászlóról és találmányáról

CSOPORTALAKÍTÁS: azonos színű golyóstollat húzó tanulók kerülnek egy csoportba (kék,

piros, zöld, fekete, lila) – irányított csoportalakítás

Ellenőrzés: Mindenki jó helyen ül-e?

I.-II. rész: BEMELEGÍTÉS, MOTIVÁCIÓ: youtube videó megtekintése Bíró Lászlóról és a találmányáról

III. rész: CSOPORTFELADATOK

- 1.csop.: Riport készítése Bíró Lászlóval
- 2.csop.: Reklámszöveg írása a golyóstollról
- 3.csop.: Kiselőadás tartása a golyóstoll hegyéről
- 4.csop.: Ismertető írása az úrtollról
- 5.csop.: Plakát készítése Bíró Lászlóról

A csoportszerepek megbeszélése szerepkártyák kiosztásával (kistanár, íródiák, csend-rend felelős, időfelelős). A szerepek az órákon rotálódnak.

1.CSOPORT FELADATA:

- Olvassátok el és beszéljétek meg a forrásanyagokban található információkat!
- Készítsetek RIPORTOT Bíró Lászlóval!
- Tudjátok meg tőle, hogyan sikerült feltalálnia a golyóstollat!

Forrásanyag: Hétszínvirág olvasókönyv 20.oldal A golyóstoll c. olvasmány második és harmadik bekezdés

Eszköz: könyv, ceruza, papír

Egyéni feladatok (IGAZ-HAMIS):

1. Igaz-e, hogy Bíró László magyar származású volt?
2. Igaz-e, hogy a golyóstoll feltalálása előtt könnyebb volt írni az embereknek?
3. Igaz-e, hogy az új golyóstoll tintája nagyon lassan száradt?
4. Igaz-e, hogy Bíró László a golyóstollat véletlenszerűen találta fel?

2.CSOPORT FELADATA:

- Olvassátok el és beszéljétek meg a forrásanyagban található információkat!
- Reklámozzátok az új találmányt, a golyóstollat!
- Emeljétek ki előnyeit!

- Hangsúlyozzátok, miért nélkülözhetetlen ez a találmány!

Forrásanyag: A golyóstoll c. olvasmány első bekezdés. Egy általam írt reklámszöveg a ceruzáról.

Unja már, hogy nem tudja leírni mindazt, ami eszébe jut? Nincs egy alkalmas eszköz, amivel rajzolni tudna? Hogyan tudná színesebbé tenni rajzain a világot? Íme, megérkezett az évszázad legnagyobb találmánya, a CERUZA! Megnyílt az első ceruzagyár, ön is megveheti ezt a nélkülözhetetlen terméket! Ne habozzon, vegye meg és használja bátran! Nem fog csalódní, hiszen sok feladatra használhatja: írhat, rajzolhat, színezheth vele!

Eszköz: papír, ceruza

Egyéni feladatok (mondatkiegészítés):

1. A golyóstoll feltalálása előtt az emberek _____ tollakat használtak.
2. A fémhegyű tollakat _____ mártották.
3. A tintatartóba mártott tollal az írás nagyon _____ volt.
4. A tintatartó hamar _____ és telepacázta a papírt.

3.CSOPORT FELADATA:

- Olvassátok el és beszéljétek meg a forrásanyagban található információkat!
- Tarts kiselőadást arról, hogyan készül a golyóstoll hegye! Rajzold le az általatok elképzelt tollat, emeld ki a lényeges dolgokat a működéséről!
- Magyarázd el a többieknek hogyan működik a golyóstoll a rajzotok és a vázlat alapján!

Forrásanyagok: Hogyan készül a golyóstoll hegye? c. szöveg első 4 bekezdése

Eszköz: színes ceruza, ceruza, papír

Egyéni feladatok:

1. Mi a golyóstoll legfontosabb része?

2. Mekkora ez a golyó?
3. Milyen anyaga van a golyónak?
4. Mit csinálnak a golyóval, hogy jobban tapadjon a papírra?

4.CSOPORT FELADATA:

- Olvassátok el és beszéljétek meg a forrásanyagban található információkat!
- Készítsetek rövid ismertetőt az úrtollról!
- Rajzoljátok le, hogyan képzelitek el!

Forrásanyag: Hétszínvirág olvasókönyv 20. old. Ez fantasztikus! c. szöveg

Eszköz: színes ceruza, rajzlap, ceruza

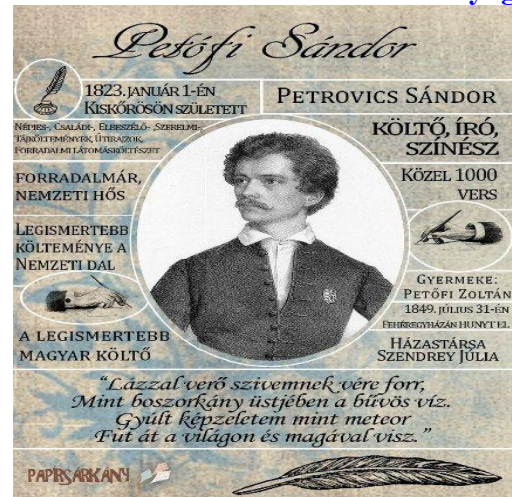
Egyéni feladatok:

1. Mi az anyaga az úrtoll hegyének?
2. Hogyan jön ki a tinta a tollból?
3. Hol lehet használni az úrtollat?
4. Milyen hosszú vonalat lehet vele húzni?

5.csoport feladata:

- Olvassátok el és beszéljétek meg a forrásanyagban található információkat!
- Készíts plakátot Bíró Lászlóról!

Forrásanyag: Bíró László élete, kép plakátról, kép Bíró Lászlóról, kép a „biro” tollról

Bíró László József magyar újságíró, festőművész, feltaláló, nevét legismertebb találmánya, a golyóstoll tette világszerte ismertté. Bíró Lászlónak több, mint 20 találmánya volt. Az első szabadalmait Magyarországon jegyeztette be, a harmincas években szerkesztette meg Budapesten az első golyóstollát, mely az újság nyomtatásához használt sűrű, nem folyós tinta és egy golyó összeszerkesztésével ért el.

Született: 1899. szeptember 29., Budapest

Szülei neve: Schweiger Mózes Mátyás, Ullmann Janka.

Feleségével Párizsba költözött 1938-ban. 1938. novemberben egy új szabadalmat jelentett be **“Pépes halmazállapotú tinta és hozzá tartozó töltő-toll”** címmel. A használható golyóstoll előállításához vezető kísérleteket évek múlva külföldön fejezte be, az új tollra a szabadalmat 1943-ban kapta meg Argentínában.

Testvére: Bíró György, aki segített neki a golyóstoll feltalálásában.

Meghalt: 1985. október 24., Buenos Aires, Argentína

Gyermeke: Bíró Mariana

Könyve: Csendes forradalom: a golyóstoll regénye

Állampolgárság: argentin, magyar

Eszköz: színes ceruza, rajzlap, olló, ragasztó

Egyéni feladatok:

1. Igaz-e, hogy Bíró László kettős állampolgár volt?
2. Mi volt a könyv címe, amit a találmányáról írt?
3. Hány találmánya volt Bíró Lászlónak?
4. Hol született és hol halt meg?

IV . rész: Csoportok beszámolója

V.rész: Egyéni feladatok kiosztása és megoldása

VI. rész: Egyéni feladatok ellenőrzése

VII. rész: Összegzés: A nagy gondolat és a feladatok kapcsolódása. A produktumok kiállítása az osztályteremen.

VIII. rész:Értékelés: Emeljétek fel az óra elején a csoportalakításnál használt tollakat, ha jól éreztétek magatokat, sikerült teljesítenetek a feladataitokat, sikerült a csoporttagoknak együtt dolgozniuk.

A teljes youtube videó megtekintése: A legnagyobb magyar találmányok, amik megváltoztatták a világot

REFLEXIÓ

Bár én magyar irodalmat nem tanítok az osztályomban, mégis úgy gondoltam, hogy egy olvasással összefüggő feladatot választok az idei tanév második KIP-es órájának magtartására. Az ötletet a kisfiammal való együtt tanulás adta, hiszen a Hogyan működik a golyóstoll hegye? c. szöveget szövegértés gyakorlásképpen együtt dolgoztuk fel, s ismerve a 3.-os olvasókönyv ehhez kapcsolódó ismeretterjesztő szövegét, rögtön megszületett a fejemben az ötlet.

A gyerekek ügyesen megoldották a feladatokat. Sok segítséget kértek, főleg a reklámszöveg megírásánál és a plakátkészítésnél. Ennél a két feladtnál még nagyon ragaszkodtak a forrásanyag szövegéhez, szinte azt akarták lemásolni. Például a plakát készítésénél el kezdték másolni az

Tanári forrásanyag

életrajzi adatokat, itt segíteni kellett abban, hogy csak egy-egy lényeges szót, esetleg idézetet emeljenek ki, s csak azt írják le. Itt több szóbeli útmutatásra volt szükség.

A rajzos feladat és a kiselőadás a harmadikos szinthez képest került megvalósításra. Az úrtollas feladatnál szinte semmilyen plusz segítséget nem igényeltek a gyerekek, a kiselőadásnál annyiban segítettem nekik, hogy jegyezzék le röviden (címszavakban), miről fog beszélni az előadó.

Amit szeretnék kiemelni, az a riport volt. A vártnál sokkal jobban sikerült (azt hittem itt is sok szóbeli útmutatásra kerül majd sor), a gyerekek nagyon jól megoldották, mindenkinek volt szerepe: riporter, riportalany, kameraman, újságíró. Valószínű azért sikerült ilyen jól, mert tudatosan annak a csoportnak adtam ezt a feladatot, ahol többen is nagyon szeretnek szerepelni (főleg az egyik kislány-ő igazi „színésznő”-ő volt a riporter).

Többször kellett figyelmeztetni a csend-rend felelőst a feladatára, mert kissé hangosan dolgoztak a gyerekek. Az egyik csoportban van egy „domináns” kisfiú, általában az ő akarata érvényesült. Az óra végi értékelésnél, amikor a csoporttagokkal való együtt dolgozás szóba került, akkor ezt egy kicsit kiemeltük, beszélgettünk róla (tudatosan irányítottam erre a témát).

Ami a legnagyobb problémát okozott, az az idő (állandó probléma). Természetesen „kicsúszunk” a 45 percből. A gyerekek az óra végére elfáradtak, az egyéni kérdések megválaszolásánál többször kellett őket figyelmeztetni arra, hogy hallgassák meg a másikat.

Ebből okulva, a következő KIP-es órát (környezetismeret) már nem 45 percre tervezem, hanem hagyom, hogy „átcsúszunk” a következő órára is (szerencsések a tanítósok, hogy ily módon „manipulálhatnak” az idővel), közöttük pedig tartunk szünetet. Úgy gondolom, hogy akkor sokkal nyugodtabban, mélyebben tudjuk a témát feldolgozni, nem kell feszített tempót diktálni az időhiány miatt.

Összeségében a gyerekek nagyon élvezték ezt a típusú tananyag feldolgozást, számomra kimerítő, de élvezetes volt.